

Björnjakt i klippiga bergen.

”Oh no, inte ditåt! Det är som en förort till helvetet där nere!” Orden kommer från Steve Mohr, björnjägare och uppfödare av plotthounds sedan snart femtio år tillbaka, och syftar på den riktning björnen och hundarna håller. Vi befinner oss i klippiga bergen på södra Kanadas västkust och som terrängen sett ut tidigare dagar, då vi enligt Steve varit på relativt behagliga platser, anar jag att det inte är något trevligt ställe dom närmar sej. ”Det är en fruktansvärd ravin som kommer ner ända ifrån passet där uppe och bara blir värre ända tills den möter ravinen där Chehalis-floden rinner” säger han och pekar utmed bergssidan. Chehalis ravinen är i sig själv ändå värre, men det är lyckligtvis ytterst sällan någon björn bestämmer sig för den rutten. Hundarnas skall tonar snabbt ut och Steve konstaterar suckande att dom förmodligen redan är nere i ravinen. ”om dom”, mot förmodan, tar sej över den där djävulska klyftan så har vi minst fyra dagars jobb att ta oss dit upp från andra sidan bergen. Vägarna är bortspolade sedan flera år tillbaka och det ligger vindfällena som gör att det går långsamt även med fyrhjuling eftersom man måste såga sej fram.

Ingen väg tillbaka..

Det fanns en bro över härifrån, men kommunen rev den för att ingen skulle frestas att köra där med bil så det är enda vägen dit tyvärr.” Vi sitter kvar och diskuterar landskapet och väntar på att få höra hundarna komma upp på andra sidan ravinen, men ingenting händer. Efter en dryg timme testar vi att ta en pejlsignal med ”ögonpetaren”, en mottagare stor som en husvagnsantenn, och till vår stora glädje och förvåning upptäcker vi att jakten vänt om! Hundarna har passerat nedom oss och ur hörhåll (vilket inte nödvändigtvis är långt i den här sortens terräng) och pejlsignalen tyder på ”gångbart” avstånd! (man ger sig inte av på för långa turer här utan nödvändig utrustning för övernattnings) eftersom jag bara har hälften så många år på nacken som Steve får jag det ärofulla uppdraget att karta iväg efter hundarna för att bilda en uppfattning om situationen. Efter bara en knapp km hör jag hundarna svagt nedanför mej, Verkar som gångstånd varvat med kortare ruscher! En halvtimme och en liten marsch senare kan jag konstatera att hundarna ställt eller tråat björnen. Jag anropar Steve och vi kommer överrens om att vi ska mötas på ett kalhygge längre upp och dela upp packningen innan vi går ner mot ståndet. En svettig timme senare börjar vi åter komma i hörhåll och det märks genast att något är fel. En ensam hund går fram och tillbaka och småskäller och dom andra hörs väldigt svagt trots att avståndet enligt pejlarna är detsamma. ”i bästa fall är det en av valparna som krokmat och vi får en studsande signal på dom andra” säger Steve, ”och i sämsta fall är det bara den som haft vett nog att inte häva sej efter ner i Chehalis ravinen...” Eftersom den gode Murphy besvärat sej med att författa en egen lag, ni vet, den som säger att allt som har en potential att gå fel också gör det, så... Mycket riktigt, när vi kommer ner till kanten så har även valpen försvunnit och vi kan höra plottarna skälla en bit nedanför det som en gång, när landskapet formades, borde varit strandlinjen. Vi följer kanten så nära vi vågar tills vi når en ”shoot”, en mini ravin skapad av kraftigt vattenflöde som dragit med sej ytskiktet ner till berget, ca 3 meter djup, därnere ser vi två valpar som skäller ut mot stupet. När dom upptäcker oss begår dom misstaget att komma upp för att hälsa och blir genast uppkopplade. ”Ok, två säkrade... Kan du ta dej ner dit och se om det finns möjlighet att få upp dom andra den vägen?” undrar Steve försynt. Jag lämnar ryggsäcken fastsatt runt ett mindre träd, lutningen är så brant här att börjar saker glida är dom sannolikt förlorade, och börjar klättra ner i fåran. Lutningen ökar ju längre ner jag kommer och sista biten får jag klättra på en avbruten stam som mycket lägligt fastnat i fåran, men sen är det stopp... Fåran slutar med ett vertikalt stup som sträcker sej ca 30 meter rakt ner... Härifrån ser jag två hundar som befinner sej snett nedanför på en liten plåt med branter runt omkring. Plötsligt skäller en hund alldeles bakom mej. När jag vänder mej om kommer Sage, en liten tik, försiktigt krälände längs branten på andra sidan rännen. Jävlar, tänker jag, hon kommer ramla! Men hon lyckas försiktigt manövrera sej fram långt nog för att jag ska få tag i halsbandet och dra in henne i fåran. En till säkrad! Klättrar upp med henne till dom andra och rapporterar till Steve. Tillsammans letar vi

förgäves efter en väg ner men tvingas till slut ge upp och lämna dom tills nästa dag. Hela nästa dag går åt utan större framgångar, hundarna är kvar och jag har konstaterat att rep är enda möjligheten att komma åt dom. ”Sånt här, dvs att man inte klarar det utan rep, händer ungefär vartannat år. Du har verkligen tur som får uppleva bergen när dom är som trevligast!” muttrar Steve, som är betydligt mindre bekymrad över situationen än jag. ”Vi får hjälp i morgon av en ”bergsman”, så det ordnar sej”.

Ingen bro över ravinen, kommunen ville inte fresta folk att "prova" vägen på andra sidan

Bergsmannen Andy Sartori...

Dag tre möter vi vår bergsman, en jättelik karl vid namn Andy Sartori, som vid lågsäsong i sin stugby jobbar som jaktguide efter bergsfår och andra klättrande arter och är lika hemma i bergen som en yuppie är på stureplan. ”Så, dom små rackarna har farit ner i Chehalis?” undrar Andy leende. Efter en kortare redovisning för att Andy ska veta vad som väntar lastar vi ryggsäckarna med rep, vatten och koppel och traskar neråt igen. Väl nere på plats anser även vår expeditionsledare att rep är av nöden redan från start. Steve erbjuder sig att knyta men får avslag. ”jag gör det själv” säger Andy och tillägger flinande ”han kan knappt knyta skorna, och det är LÅNGT ner till botten...” Andy erbjuder sej att klättra före och reka väg, och hövlig som jag är vill jag inte ta det uppdraget ifrån honom... efter ungefär en kvart ropar han på radion. ”Ledsen Steve, beklagar, Cake klarade sej inte. Hon har fallit från toppen och brutit nacken. Två andra har jag kopplat, en tredje sitter uppe på rasbranten, men Fudge är inte här vad jag kan se. Be Jorgen klättra ner och hämta dom här två så får vi hjälpas åt med herrn däruppe” Steve suckar, ”hade jag bara kunnat rädda en av dom hade jag valt Cake, låter kanske grymt, men hon var den bästa tik jag hade just nu... men så är det att jaga i klippiga bergen.” Jag lämnar honom där och börjar klättra ner, tankarna på den döda Cake pressas undan av mer akuta bekymmer, det här är BRANT! Dom första tio metrarna går ok, sen kommer en liten brant där man får lov att lita till repet helt och hållet och gå

med fotsulorna mot den lodräta klippan... Nervpirrande är milt sagt, jag lämnar den detaljen här... Därefter går allt väl, enda strapatsen är att ta sej från första till andra repet, herr bergsman har bundit det andra ca 5 meter från där det första slutar. Fem meter är inte långt, men i den här terrängen är det allt annat än behagligt. Tar hundarna i koppel och släpar, knuffar och krälar oss upp igen. Sista metern är jag tvungen att lyfta dom förbi mej men sen är dom uppe på säker mark. Jag återvänder till Andy och hunden på klippan, den här gången går det fint, man vänjer sej märkligt fort. När jag når botten möter jag en svettig Andy som flinar och säger "Har varit uppe hos honom, måste ta den klunsen i ryggsäcken annars kommer han få oss båda på fall" jag tittar upp mot hyllan han sitter på, det är sjukt högt! Mellan 15 och 20 meter uppskattar Andy, själv skulle jag aldrig i livet klättra upp där utan rep... "håll dej kvar mot kanten så du inte får stenar på dej, du kan dö om du får även en mindre sten i skallen från den höjden och den träffar olyckligt" kommenderar han. Sedan börjar en uppvisning som får mej att häpna, (och skära tänder av ilska över att ha lämnat kameran uppe hos Steve...) karln klättrar utan synbara besvär rätt upp för klippan, stoppar en vuxen plotthane på drygt 25 kg i ryggsäcken som om det varit en terrier på väg till grytjakt, och klättrar ner lika elegant!! "den är solid, lätt att hålla tag i och inget löst material" pustar han till svar på min fråga hur f-n han bar sej åt. Som tur är har han den goda smaken att i alla fall vara rejält svettig! Uppfärden går bra och snart sitter vi på "slät" mark och pustar ut. Steve berättar att Fudge, den sista hunden, tagit sej ända ner och simmat över älven. Några indianer hade kopplat henne och ringt medans vi klättrade. Jag sitter tyst och lyssnar på berättelser om hundar och dom offer bergen skördat genom åren och om gemensamma minnen av Cake.. Det är deras sätt att hantera händelsen, ära hunden och gå vidare. "Nu får du tyvärr inte leka mer i dina favoritberg" retas Steve. "kl 3 i morron bitti åker vi norrut till trevligare platser. Mike och Harvey på Bearcat Outfitters vill ha hjälp, dom har två jaktgäster som vill jaga björn på riktigt så nu åker vi hem och packar och försöker sova lite"

Kamloops Björncamp.

Klimatet förändras i takt med att vi närmar oss bergstopparna, här ligger snön kvar i drivor och när vi stannar för att betala vägtull högst upp är det riktigt kallt! Frågar lite försiktigt om verkligen dom lätta sovsäckar vi har med oss kommer hålla värmen. "lugn, det är nästan öken i Kamloops. Stora grässlätter omger bergen vi jagar i och är det något du ska oroa dej över är det värmen, inte direkt idealiskt jaktväder när det blir över 30+" Mycket riktigt, när vi tippar över sista bergskammen dröjer det inte länge innan något som mest liknar prairie breder ut sej, väldiga grässlätter omgivna av låga berg. Vi har kört så fort pickupen går för att hinna upp till campen innan värmen kommer och är aningen oroliga att vara för sena. Farhågorna var dock onödiga för när vi rullar in i tältlägret är det bara guiderna som kravlat ur sovsäcken. "vad är det här! Jag trodde vi skulle jaga" vrålar Steve skämtsamt åt Mike Ritchey, ena halvan av Bearcat Outfitters som är i full färd med att laga till en enorm bacon, kött och ägg frukost. "vi får va glada om vi får upp jaktgästerna till lunch som det ser ut" svarar han på en dialekt som påminner om irländska. Trots detta är alla samlade till en snabb men rejäl frukost.

Dax för jakt...

"Nu har vi hundförare ända från Sverige, så nu sväljer vi kaffet och jagar pojkar" gormar mike. "Steve, ni tar med er Harvey och Lee (jaktgästen) ner mot "drömmarnas äng" där vore det märkligt om det inte varit björn under natten." sagt och gjort, vi åker men varken "drömmarnas äng" eller andra fina platser verkar haft besök inatt. Värmen stiger och jag börjar smått misströsta när Kat's far, Zeus, en 11 årig hane som fått pensionen indragen pga våra äventyr i klippiga bergen, plötsligt ger hals. Vi stannar omgående och hinner inte ens kliva ur innan det fullkomligt exploderar i

hundboxen! Alla ger hals och försöker klämma sej ut genom en öppning som möjligen terriers slinker igenom, det här verkar mins sagt hett! Steve och Harvey är dock försiktiga, dom vill gärna säkra ett spår först för att avgöra om nalle är ensam och vuxen först. Att hitta spår på torr stenig mark är inte det lättaste, men herrarna har varit med förr och efter en kort diskussion är dom eniga. ”Vi slår till!!” Steve väljer ut hundarna. Tall, en jättelik hane som Steve köpt in för avel, Good, en tvååring ur en kull där alla verkar hamna över medel, Stokes, en seriös björnhund som även han fått pensionen indragen och två tikar som jag omöjligt kunde lära mej namnen på, båda lovande unghundar. Efter en stunds kaos droppar vi hundarna med något mellanrum och med ett vrål är dom borta, helt borta... dom här bergen är lägre, men inte låga, så skallet försvinner när hundarna tippas ner i dalgången och innan vi strulat klart har dom försvunnit en bra bit. Två timmar senare är vi åter i kontakt med hundarna, Mike har hört gångståndet ett längre tag på andra sidan en dalgång tills det gick över nästa ås.

Ståndskall!

Enligt pejlen är hundarna kvar på samma ställe så det är bara att börja knalla. ”sköt hunddetaljen du, du kan reglerna och jag är fortfarande mör efter gårdagen” säger Mr. Mohr. ”reglerna” är ganska enkla, ingen skottlossning innan hundarna kopplats och bundits på lämpligt avstånd, men nog så viktiga, en skadad björn hinner göra stor skada innan den dör, inte minst genom att falla ner på hundarna. Den här terrängen är rena drömmen jämfört med branterna på kusten och det tar inte särskilt lång tid att komma nära hundarna. Vi är nu ganska säkra på att nalle klättrat men för säkerhets skull smyger Mike före med en av gästerna, vi stannar i skydd av några klippblock för att ge dem fritt skjutfält. Några minuter senare knastrar radion, ”han är uppe, ni kan komma in”. Där sitter han! En vacker trefärgad björnhane, bara fem-sex meter upp i en tall! Hundarna skäller frenetiskt under det att dom försöker klättra på stammen medans björnen i sin tur ser ut att ha allvarliga planer på att lämna trädet. Nu är det bråttom! Jag kopplar hundarna med hjälp av Harvey men vi måste stå kvar med dom under trädet tills skytten hittat en position att skjuta ifrån, minsta lilla vi backar så börjar nalle röra sej. Medans vi väntar ser vi ut varsitt träd dit vi kan dra hundarna snabbt och fästa kopplarna, snabbt är dock ett relativt begrepp när det gäller att dra flera stora hundar som gör allt för att ta sej åt motsatt håll... Vi får klartecken och dragkampen börjar, det går förvånansvärt bra och jag hinner till och med filma lite innan skottet faller och det är över. Björnen är verkligen vacker. Nästan svarta ben, mörkbrun undersida och ljust rödbrun på rygg och sidor. Klienten är överlycklig ”hur lyckades ni få hundarna att förstå att jag helst av allt ville ha en ovanligt färgad björn” undrar han skrattande. Resten är arbete, björnen ska flås, grovstyckas och bäras ut och hundarna ledas ut och ses över. En hund har skadat sej, vägrar gå och måste bäras ut, allt under en brännande prärie sol.

Min tid i Kanada är slut och jag är på väg tillbaka till vardagen igen. Ser man bara till jakten så är området runt Kamloops rena drömmen att jaga med hundar i jämfört med de fruktansvärda bergen vid kusten med sina raviner, bortspolade vägar och vilt forsande älvar där det alltid finns en risk att hundarna råkar ut för olyckor. Men om jag absolut måste välja så är det ändå bergen som kommer få se mej igen...

Av **Jörgen Korpelainen** Ordförande för Nordiska plotthundklubben